

Nova Strava

GLASILO NARODNEGA DELAVSTVA

Obetajo se spremembe

V socialnih ustanovah se naj izvedejo svobodne in tajne volitve

Obeta se nam normalizacija političnih razmer v državi. Demokracija naj zopet pride do besede. Izgine naj za vedno absolutizem partizanstva in svoboda združevanja, besede in tiska naj v duhu doseženega sporazuma zopet najde tisto pravo mesto, ki ga zahtevajo urejene razmere.

Delavstvo z zadoščenjem pričakuje novih časov. Saj je bilo delavstvo vedno v prvih vrstah onih, ki so zagovarjali in se borili za demokracijo in svobodo. Delavstvo se veseli dne, ko bo lahko nemoteno sodelovalo v javnih socialnih ustanovah, ki so bile zanj ustvarjene in katere delavstvo s svojimi prispevki tudi vzdržuje.

V bolniške blagajne in Borze dela se še nikdar niso vršile volitve. Vse samouprave so bile do sedaj le imenovane, kakor so nanese politične prilike. Tudi v Delavsko zbornico se že pet let niso vršile volitve. Zdaj ima Delavsko zbornico v rokah samouprava, v kateri večina delavstva ni zastopana.

Delavstvo brezpogojno zahteva, da se v socialnih ustanovah izvedejo svobodne in tajne volitve. Spričo izjemnih zunanje-političnih dogodkov mogoče danes ni čas, da bi se volitve takoj razpisale. Zato pa še ni treba, da bi v sa-

moupravah socialnih ustanov ostalo vse pri starem. Delavstvu se mora dokazati, da obstoja brezkompromisna volja, da se spremeni dosednji nedemokratski sistem gospodarjenja v socialnih ustanovah. Le če bo ta volja dejansko prišla do izraza, bo delavstvo verjelo, da sporazum ni samo beseda, ampak živa resnica. Mislimo, da se morajo v podstvih samouprav socialnih zavodov izvršiti te spremembe, ki bodo ustvarile razpoloženo za novo, po demokratičnih načelih usmerjeno delo. Te spremembe se tudi obetajo in pričakujemo, da se bodo tudi v najkrajšem času izvršile. Ostro opredeljena strankarska smer dosedanjih samouprav socialnih zavodov se mora depolitizirati in izvršiti se morajo predpriprave, da se bodo v ugodnem trenutku izvršile tudi volitve.

S spremembami samouprav v socialnih ustanovah naj bo omogočeno, da bodo k sodelovanju pritegnjeni vsi predstavniki delavstva. Zelja delavstva je pa tudi, da se po izvršenih volitvah nikdar več ne vrne v socialne ustanove staro, krivično in partizansko žoljenje, ampak naj prevladuje sporazumno, složno in stvarno delo vseh onih, katerim je v prvi vrsti in res pri srcu socialni napredek delavstva.

Delovno pravo

Zahteva delavstva, da dobi enoten zakon o delovnem pravu

Pravkar razpravljajo stanovska zastopstva delodajalcev in delojemalcev glede sprememb obrtnega zakona. Prva skupina predlogov ima namen, da se odstranijo iz obrtnega zakona vse nejasnosti in tudi ono, kar je v nasprotju z zakoni, ki obravnavajo isto stvarino kakor obrtni zakon. Druga skupina predlogov je dalekosežnejša, ker se dotika tudi stvarne vsebine obrtnega zakona. Pojavljajo se zahteve, da se besedilo obrtnega zakona v nekaterih točkah bistveno spremeni.

Zastopniki delavskega stanu so mišljenja, da danes ni primeren čas, da se pristopi k bistvenim spremembam obrtnega zakona. Če se že obrtni zakon novelizira, potem naj spremembe obravnavajo le nejasno stilizacijo in več ali manj razlago, kako je posamezna zakonita določila tolmačiti.

Kadarkoli se obravnava vprašanje o spremembi zakonodaje, ki obsega delovno pravo, se istočasno poudarja z delavske strani, da bi bilo nujno potrebno združiti vse zakonite predpise, ki urejajo službeno razmerje, v enoten zakon o delovnem pravu. V ta zakon bi spadala tudi vprašanja, ki se nanašajo

na javnopravna razmerja, ki so v zvezi s službenimi, zasebnopravnimi razmerji.

Delovno pravo je raztreseno danes po raznih zakonih, uredbah in naredbah. Delovno pravo obravnava najprej občinski državljanski zakon, potem obrtni zakon, zakon o zaščiti delavcev, zakon o inspekciji dela, zakoni o vseh vrstah socialnega zavarovanja in končno številne ministrske in banovinske uredbe in naredbe. Zelo važno za pravilno izvajanje socialne zakonodaje bi bilo, če bi bili vsi zakoni o delovnem pravu združeni v enem zakonu. S tem bi se gotovo zelo približali težnji, da se uvede enotna praksa pri izvajanju zakonov na območju vse države in tudi zakon o delovnem pravu bi bil osnovan na enotnih principih, ki so od temeljne važnosti za izvajanje socialne politike sploh.

Ustvariti enoten zakon o delovnem pravu ni lahka in enostavna stvar. Čas pa je, da se prične že vendar enkrat resno in stvarno delati na uresničitvi te delavske zahteve. Sestaviti bi se morala uradna komisija, kateri naj bi bili kot eksperti pritegnjeni tudi socialno-politični javni delavci, ki imajo mnogo dragocenih izkušenj iz življenja samega.

Ali hočemo biti narod?

Pred vojno smo Slovenci povsod in vedno podčrtavali svojo narodno individualnost, svoje pravice do nemotene narodnega življenja in svojo zahtevo po narodni suverenosti, zlasti na kulturnem in gospodarskem polju. Vsi so priznavali, da smo Slovenci samostojen narod z vso vsebino modernega kulturnega naroda. V zavesti svojih narodnih pravic smo pred vojno hoteli in znali organizirati najbolj vztrajno in na vse strani razpleteno borbo za dosego vseh pogojev za naš vsestranski življenjski razvoj. Svetovna vojna je s svojim izidom preko noči, ako ne vsem, pa vsaj v veliki večini Slovencev prinesla vsa zagotovila za nemoteni nadaljnji nacionalni obstoj in razvoj. Slovenci smo skupno s Hrvati in Srbi dobili narodnostno državo, v kateri smo postali državni narod in nosilec državne suverenosti. Skupno s Srbi in Hrvati smo se zlili v državni narod, ki ima svoje lastno nedotakljivo ozemlje z mednarodno priznanimi mejami in z vsemi pravicami samoodločbe in lastnega upravljanja svojega novega življenja. Na ta način smo Slovenci dosegli svoj narodni ideal, uresničene so bile sanje vseh velikih borcev za svobodno, kulturno, politično in gospodarsko življenje Slovencev. V lastni nacionalni državi smo se čutili varne pred vsemi zunanjimi vplivi. Pomirjeni smo bili, da je naš narodni obstoj za vse čase zagotovljen in da nam tudi od notranjih političnih dogodkov ne grozi nobena nevarnost. Instinktivno smo kot narod čutili potrebo po tesnejši povezanosti z ostalimi krvno in duhovno sorodnimi jugoslovanskimi narodi, da na ta način ustvarimo večjo državno duhovno skupnost in pojamamo skupne obrambne sile napram zunanjemu svetu. Slovenci smo se morali zavedati svoje številčne slabosti, katere z duhovnimi vrlinami nikakor ne moremo paralizirati. Nevarni dogodki v zunanjem svetu so imeli svoj vpliv tudi na naše razpoloženo in nas svarili pred lahkomišelnostjo in zaljubljenostjo samih v sebe. Naša obrambna težnja je šla ves čas za tem, da utrdimo državno enotnost, občutek skupnosti in spoznanje, da so usode jugoslovanskih narodov skupne in nerazdružne, da hočemo živeti vsi za enega, eden za vse.

Z doseženim sporazumom s Hrvati upamo, da je odstavljena z dnevnega reda nesrečna debata o jugoslovanski državni enotnosti in o trajni navezanosti usode jugoslovanskih narodov na obstoj in neokrnjenost jugoslovanske države. Če je v nas ustaljena zavest o enotnosti jugoslovanske države, mora tej zavesti vedno in neposredno slediti tudi občutek naših medsebojnih simpatij, duševne povezanosti, zavest skupne usode in spoznanje, da je enotnost države zajamčena le, kjer državljani žive v medsebojnem bratstvu in v skupnih žrtvah in naporih za utrditev moči te državne skupnosti in enote. Državni enotnosti mora brez dvoma slediti enotnost duhov in mišljenja o vsem, kar tvori duhovno in materialno suverenost države. Jugoslovanska država more že radi ugleda na zunaj in radi enakomerne volje, da nam je skupen dom potreben, ustvariti tudi skupno reprezentativno duhovno kulturo, ker je skupna materialna kultura že sama po sebi potrebna stvar.

Mi pričakujemo, da je sporazum s Hrvati pozitiven dogodek, ki bo sprostil vse državotvorne sile v državi med vsemi tremi narodi. Prepričani smo, da bo sporazum v prvi vrsti ustvaril medsebojno bratsko zaupanje in pa, kar je najglavnejše, medsebojne simpatije, medsebojno spoštovanje in pa pripravljeno k medsebojni pomoči. V tem novem ustvarjanju jugoslovanske miselnosti in jugoslovanskega državnega in nacionalnega potenciala moramo Slovenci igrati pomembno vlogo, morda radi svoje zemljepisne lege najpomembnejšo vlogo. Pomembno in ustvarjajočo vlogo pa bomo Slovenci igrali le, ako bomo vsebinsko izpolnili okvir, ki je začrtan samobitnosti vsakega zrelega naroda. Slovenci moramo ostati zaveden narod, borben narod, narod, ki ima jasna hotenja in čiste cilje. V naših nazorih in pogledih na življenje v nas samih in okoli nas ne sme biti meglivosti, indiferentnosti, ne smemo se udajati strahu, obupu, pa tudi ne pretirani samozavesti, nadutosti in ošabnosti, ker so take stvari navaden pojav pred padcem. V jugoslovanskem državnem življenju bomo Slovenci uvaževani le, ako bomo postali polnovreden narod. Katere so glavne lastnosti polnovrednega naroda? Te lastnosti so visoka duhovna kultura, razvita srčna kultura, pozitivna socialna miselnost, zavest solidarnosti in skupnosti, volja za žrtve in samopremagovanja, smisel za demokratičnost v medsebojnem izživljanju, jačanje etičnih in moralnih oblik družabnega življenja, spoštovanje vrednot človeka kot svobodnega bitja. Polnovreden narod mora biti do skrajnosti discipliniran, iz sebe mora izločiti vsa egoistična hotenja, v svojih vrstah mora zatreči poedince z nesocialnimi in nemoralnimi instinkti, vedno in ob vsaki priliki mora čuvati vsenarodno miselnost in skupnost, svoje politično življenje mora usmerjati vedno le za skupnimi cilji in ne sme dopustiti, da politično življenje razjeda temelje narodne skupnosti, medsebojnih simpatij in narodno zavednost. V polnovrednem narodu ne sme biti medsebojnega sovraštva, ker mora prevladovati spoznanje, da le enakopravnost daje narodu udarno moč in ga dviga nad surovimi plemeni, v katerih odloča sila in je zatreta vsaka resnica in pravica.

Prišli so časi, ko bomo morali Slovenci predložiti zrelostno spričevalo o naših sposobnostih, da smo polnovreden narod.

Podpore in prehrana

Usodno bi bilo, če bi se spomnili brezposelnih delavcev šele takrat, ko bi najhujše pritisnila beda

Za letošnjo zimsko pomoč brezposelnim delavcem bi se morali temeljito pripraviti.

Lansko leto smo imeli v raznih večjih občinah v zimskem času organizirane javne kuhinje, kjer so dobili brezposelni delavci in njih družine po nekaj obrokov tople hrane. Velika večina občin pa v tem pogledu ni ničesar storila. Opravljeno je bilo z izgovorom, da ni kreditov in brezposelni delavci, ki svoje bede niso sami zakrivali, so lahko ostali lačni in prepuščeni težki usodi največjega pomanjkanja. Mislimo, da se kaj takega letos ne bi smelo zgoditi. Nadzorne oblasti bi morale primorati vse občine, da preskrbe potrebna sredstva, bodisi z zvišanjem svojih proračunov, ali pa s posebnimi javnimi akcijami, ki bi prinesle potrebna denarna sredstva.

Usodno bi lahko postalo, če bi se spomnili brezposelnih delavcev šele takrat, ko bi najhujše pritisnila beda. Kar čez noč ni mogoče izvesti podpornih akcij, ki potrebuje temeljitih priprav in vestne organizacije. Tudi ni prepustiti občin samim sebi, da ukrepajo samo po svoji uvidevnosti, ker bi potem ne bilo nobenega sistema in s tem tudi ne uspešnega lajšanja bede. Takoj bi se moral pod vodstvom banovine ustanoviti poseben odbor, ki bi izvedel zimsko pomoč za brezposelne delavce in družine, ki nimajo nikjer pričakovati denarja, da si nakupijo živila. Banovinski odbor za zimsko pomoč bi moral imeti najširša pooblastila za vršitev svoje naloge in tudi moč, da lahko ukazuje, kako se mora akcija izvajati.

V vsaki občini bi se moralo ustanoviti javne kuhinje, kjer pa to ne bi bilo primerno, javne razdeljevalnice živil. Banovinski odbor bi moral tudi sam sodelovati pri skupnem nakupu živil, ki bi jih potem razdelil med občine. Nakup živil naj bi se izvršil z javnimi sredstvi, ki bi se posebej zbrala in določila za zimsko pomoč. Če je v to svrhu potrebna nova davščina, naj se predpiše. Mnogo bi se pa lahko nabralo tudi brez zakonitih prispevkov, če bi bil nabiralec prispevkov avtoritativen, katerega apelu se nihče izogniti ne bi mogel.

Posebni rezervni fondi pri Borzah dela morajo biti letošnjo zimo na razpolago za podpiranje brezposelnih delavcev. Samo ljubljanska Borza dela ima več milijonov rezerv, katerih precejšen del mora biti za podpore na razpolago. Nesmiselna socialna politika bi bila, če bi imeli fonde, ljudje bi pa bili lačni. Vsaj se je vendar denar nabral v prvi vrsti za takrat, ko je največja sila. Dokler ne nasitimo lačnih, ne moremo zbirati denarja za stavbne akcije, ki so program bodočnosti.

Vse podpirne akcije morajo pa biti pod enotnim vodstvom in nadzorstvom. Izključiti se mora že v naprej vsako protežiranje. Podpore morajo dobiti le potrebni in vsi sorazmerno svoji revščini enako. Takoj se naj izvrši popis vseh onih, za katere se že danes ve, da se v zimskem času z lastnimi sredstvi ne bodo mogli preživljati. Posebno skrb je posvetiti otrokom, za katere bi bilo preskrbeti tudi toplo obleko. V vseh šolah naj bi se izvedla oddaja toplega mleka in kruha.

Novo zlo

Mnogo se je že pisalo o novo nastajajočem, pa prav težkem socialno-gospodarskem problemu, ki se pojavlja zadnji dve desetletji zlasti v oddaljenejših pokrajinah Jugoslavije, v katerih se ustanavljajo vedno bolj številne raznovrstne industrije. Gre namreč za znani beg kmečkega prebivalstva v mesta in industrijska središča, s čimer se zemlji in vasi odvzema dobro, trdega kmečkega dela vane roke, na drugi strani pa se ustvarja v izrazito škodo pravega delavstva nov kader poldelavskega proletarijata, ki se zadovoljuje z nižjimi mezdami in ki nima nobenega smisla za strokovno delavsko borbo, za izboljševanje delovnih in življenjskih pogojev, za kulturne in ostale potrebe, ki so za delavski stan enako nujne in važne, kakor za ostale, inteligenčne stanovalce. Brali smo svoj čas obširne članke znanih jugoslovanskih gospodarskih strokovnjakov in javnih delavcev, ki so z vso vnemo priporočali ustanavljanje novih industrij ravno v preobljudenih krajih naše domovine, češ da je tamkaj dovolj cenene delovne sile na razpolago, obenem pa naj bi se na ta način preprečil beg kmečkega ljudstva v mesta. Prvi cilj je bil v celoti dosežen z istočasnim nezahvalnim škodljivim učinkom skrajno nizkih, pravega delavca in dostojnega človeka nevednih mezd in sramotno neurejenih delovnih razmer. Drugi cilj omenjenih stremiljenj, da bi se preprečilo preseljevanje kmečkih ljudi v mesta, pa je bil docela zgrešen, saj so se pričele množične gruče polkmetov-poldelavcev seliti iz kraja v kraj, z juga države na sever in obratno, oproščene povezanosti z

rodno grudo in hlepeče po življenju brez nadzorstva ožje družine in domačije.

Prav tako poldelavstvo, zadovoljno z vsakim, še tako sramotno nizkim zaslužkom, ki mu ga nudi prevežani, stisko revežev izkoriščajoči tuji podjetnik, pomeni za pravo ročno industrijsko delavstvo enega največjih škodljivcev. Taki «industrializirani kmetje» pomagajo tako imenovanim «parasitnim», izkoriščevalskim tujim industrijam, ki so se razmnožile v naši domovini v zadnjih dvajsetih letih, kakor gobe po dežju, na noge in ustvarjajo v kratkih letih iz tujih pritepenčev, ki so prišli k nam največkrat s praznimi žepi in raztrganimi hlačami, nadute, samozhrtne milijonarje, ki pljujejo na vse, kar je našega, narodnega in človečanskega. Statistično je dokazano, da odpada v Jugoslaviji na pravo industrijsko delavstvo le 46,52 %, dočim predstavlja ostalih 53,48 % le škodljive industrializirane kmete.

Odločno vztrajamo na stališču, da mora vsako dobro izvršeno in pošteno opravljeno delo dobiti tudi pošteno, polno plačilo. Industrializirani kmet takega plačila ne prejema, ker ga pač industrija izkorišča in izmzgava do kosti, ni pa samo to, temveč je še hujše zlo v tem, da s tem svojim nespametnim ravnanjem in žrtvovanjem kvarijo življenjsko borbo in človeka dostojno življenje tudi vsemu pravega delavstva. Kolikor tak industrializirani kmet premalo zasluži v industriji, največkrat pokriva z dohodki zemlje doma, ki jo obdeluje na njej bivajoče sorodstvo ali morda celo sam, zato mora biti cilj naše bodoče gospodarske politike v preurejenih razme-

Razgled po svetu

Socialno - gospodarski:

Rusija in socialno zavarovanje

Po najnovjših predpisih je hranarina v bolniškem zavarovanju takole urejena: Delavci, ki so več kot šest let zaposleni v istem podjetju, dobivajo kot hranarino svojo polno plačo. Ako so zaposleni 3-6 let nepretrgoma, dobe 80% plače. Od 2-3 let 60% in do dveh let 50%. Za delavce, ki niso strokovno organizirani, znaša hranarina vedno le polovico omenjenih zneskov. Delavec, ki je bil radi kršitve delovne discipline ali na lastno željo iz obrata odpuščen, dobi pravico do hranarine šele po šestmesečni ponovni zaposlitvi. Ženam priznava zakon pravico do porodnine pri najmanj sedemmesečni zaposlitvi v istem obratu. Podporna doba je skrajšana na 35 dni pred porodom in na 28 dni po porodu. Čakalna doba je urejena po starostni dobi zavarovanca. Čim mlajši je zavarovanec, tem krajša je čakalna doba, ki se skrajša tudi za delavce, ki so zaposleni v posebno nevarnih obratih. Za delavce pod 20. leti starosti čakalna doba sploh ni predpisana. Isto velja za onemoglost vsled poklicnega obolenja ali vsled obratne nezgode.

Industrijsko šolstvo

V zvezi z vedno večjim zanimanjem široke javnosti na Češkem in Moravskem za industrijske šole je sklenilo češko prosvetno ministrstvo, da izdatno razširi omrežje industrijskega šolstva na češko-moravskem protektoratnem ozemlju. V Pragi so na podlagi tega sklepa že odprli tretjo industrijsko šolo, v katero se bodo lahko vpisali vsi učenci, ki so položili sprejemni izpit na podlagi dokončane katerekoli češke višje strojne industrijske šole. V Kraljevem Gradcu bodo odprli posebno strokovno šolo za motorizem, istočasno pa bodo pričele delovati tudi višje industrijske mojstrske šole v Prerovu, Kladnu in čeških Budjeovicah.

Brezposelnost radi blokade

Zaradi blokade, ki jo izvaja Anglija nad Nemčijo, je, kakor poročajo iz Bruslja, v nevarnosti gospodarsko življenje Belgije. V poslednjem tednu je zaradi tega naraslo število brezposelnih za 20.000.

Pomen populacije

V sedanjih nervoznih časih, v dobi neprestano napredujoče tehnike in v trajnem nevezdrnem vzdušju prestižnega trenja med posameznimi narodi in velikimi državami, ki s svojim ravnanjem in nastopanjem kar čez noč bistveno spreminjajo svetovni zemljevid in podjarmljajo majhne narode brez vsake bolesti vesti, opazamo vsepovsod, da predstavljajo populacijski problemi dandanes eno najaktualnejših vprašanj svetovnih velesil. Razvoj populacije, ustroj prebivalstva po spolu in starosti, nazadovanje rojstev in naraščanje smrtnih primerov prinašajo s seboj velike gospodarske, socialne in politične posledice. Kopiciranost populacijskih vprašanj je zahtevala napram preteklosti mnogo strokovnejšo in bolj znanstveno obdelavo, česar so se s popolnim uspehom lotili predvsem učenjaki in znanstveniki vseh kulturnejših narodov. Najboljša podpornika pri tem pomembnem delu sta se izkazala statistika in matematika.

rah v državi, da se zadušil parasitna industrija in ustvari zdrava narodna industrija v okviru zdravega narodnega gospodarstva, z našo čvrsto delovno močjo, po možnosti z našim kapitalom in pod našim vodstvom.

Politični:

Poljska tragedija

Zemljevid Evrope se spreminja dan za dnem. Po še sveži češkoslovaški se pravkar odigrava z ognjem in mečem zadnje dejanje tudi poljske tragedije. Potem ko je zasedla skoro polovico Poljske dobro organizirana, dovršeno pripravljena in opremljena ter številčno najmanj trikrat nadmočna nemška vojska in ko se je stegnil tešni prijem nemških obkoljevalnih klešč okrog poljske prestolnice Varšave, so kar čez noč brez vseh glasnih napovedi in brez vsakih formalnosti prekorčile vzhodno poljsko mejo sovjetske rdeče čete in padle na vsej svoji črti Poljakom v hrbet. S tem je bil zadan svobodni poljski republik in nad vse junaškemu, požrtvovalnemu odporu poljske vojske smrtni udarec. Med dvema frontama tako silnih nasprotnikov so bila tudi največja herojstva, kakršnih zgodovina že dolgo ni mogla zabeležiti pri nobenih, še tako «gospodskih» narodih, zaman in obsojena na neuspeh. Iz vse še nezasedene Poljske so se pričele valiti v strahotnem begu deset in desettisočglave množice zbegane in do smrti prestrašene poljskega naroda; sredi nepregledne reke beguncev so se korakoma prebijali naprej tisočeri avtomobili tujih diplomatskih predstavnikov, politikov in bogatašev, ki so hiteli v Rumunijo in preko nje v kraje, kjer je zaenkrat še mir in blagostanje. Za civilnimi begunci so pričele prihajati čez rumunsko mejo tudi cele divizije poljske vojske, ki so jih Rumuni takoj razorožili in jih internirali v posebnih koncentracijskih taboriščih. Interniran je z vsem svojim glavnim štabom tudi vrhovni poveljnik poljske vojske maršal Rydz Smigly, čeprav sta se za njegovo izpuščitev zavzeli z vso vnemo Francija in Anglija. Ko pa so sovjetske čete presecale zasedbo Lvova in svojim prodromom do madžarske meje nadaljnji prehod v Rumunijo, se je položaj obkoljene poljske vojske še poslabšal. Mesto za mestom pada po sicer ogorčeni in vendar obupni borbi poljskih vojakov v nemške ali sovjetske roke. Varšava, ki je vsak dan po nekolikokrat bombardirana od nemških letal in ki jo noč in dan obstreljujejo Nemci iz tisočeri topov vseh kalibrov, se še vedno brani s pravim levjim pogumom. V nekaj dneh pa bo tudi na tem zadnjem prizorišču krvave in obupne borbe poljskih junakov za svobodo in čast poljske domovine potihnilo grmenje topov in četrti delitev Poljske bo zapечатena. Poljska vlada in državni predsednik Moscicki bosta nadaljevala svoje delo v Franciji.

Poljske namere

O vzrokih nenadne vojaške intervencije sovjetske vojske v najusodnejšem trenutku poljske zgodovine v korist Nemčije se govori in piše v svetovnem tisku marsikaj, vendar pravo dejstvo nikomur ni znano in verjetno zaenkrat tudi še ne bo. Utemeljena so edinole domnevanja, da se pripravljajo za vso Evropo, predvsem pa za majhne narode in države, docela spremenjene razmere in oblike. Tudi namigovanju, češ da nameravata Nemčija in Rusija po zasedbi svojega interesnega ozemlja na škodo Poljske ustvariti sredi med seboj okrog Varšave majhno poljsko državo pod nemškim protektoratom, politično dobro poučena javnost ne daje prevleke verodostojnosti. Dejstvo je, da bo celotni zemljevid Evrope izgledal morda že jutri ali pojutrišnjem tako, da se ne bo na njem spoznal nihče več, kdor je hodil še v staro šolo najmanj do predvčerajšnjim.

